

UPPSALA
UNIVERSITET

Flawless Feminist

En topikanalys av feminismdebatten kring Beyoncé's femte
albumsläpp 2013

Linnea Andreasson

Ämne: Retorik

Nivå: C

Poäng: 15 hp

Ventilerad: HT 2014

Handledare: Annie Mattsson

Examinator: Mats Rosengren

Litteraturvetenskapliga institutionen

Uppsatser inom retorik

Innehåll

Inledning	2
Syfte	3
Material	3
Tidigare forskning	5
Teori och metod	6
Topikbegreppet	6
Perelmans topikförståelse	7
Analys	9
Rebecca Traister, <i>New Republic</i>	10
Diskussion Traister	11
Trudy, Gradient Lair	13
Diskussion	14
Tanya Steele, Indiewire	15
Diskussion	17
David Levesley, <i>Mic</i>	18
Diskussion	19
Diskussion och jämförelse	20
Topik sexualitet	21
Topik jämförelse	22
Förhållningssätt till andra kvinnor	23
Topik makt	23
Topiker som hör till person	24
Topik etnicitet/ras	25
Argumentationstekniker	25
Definition	25
Auktoritetsargument	26
Slutsats och sammanfattning	27
Litteratur	28

Inledning

På MTV:s stora Video Music Award-gala som ägde rum i augusti 2014 var det Beyoncé (Knowles-Carter) som höll i den största showen. Under låten ”***Flawless” gjorde hon ett tydligt ställningstagande för feminism då hon lät citat från talet ”We should all be feminists”,¹ av författaren Chimamanda Ngozi Adichie, rulla i full storlek på bakgrundsdisplayen på scen. Allting är nedsläckt med tydlig fokus på textraderna. När ordet ”feminist” dyker upp stannar koreografin och Beyoncé står stilla. Möjligtvis var detta ett svar till alla dem som tvivlat på Beyoncé som feministisk förebild. Det har under några år pågått en stor debatt i amerikansk media om huruvida Beyoncé’s musik bör ses som feministisk eller inte. Feminism är ett ord som är laddat med flera olika föreställningar och fördomar. Ämnet kan vara provocerande och definitionen av feminism är omdiskuterad.

I december 2013 gav Beyoncé ut sitt femte studioalbum *BEYONCÈ* med 14 spår och 17 videos till låtarna.² Det som fick debatten att blossa upp den här gången var just låten ”***Flawless”, där ett feministisk ställningstagande är tydligast, men hela albumet och framförallt musikvideorna granskades. Månaden efter albumsläppet skrev Beyoncé artikeln ”Gender Equality Is a Myth!”.³ I den skriver Beyoncé att jämställdhet inte är uppnådd än i USA, den är uppnådd först när kvinnor ges samma lön och respekt som männen. Hennes artikel väckte frågor hos kritikerna kring hur hon själv bidrar till en ökad jämställdhet i sina musikproduktioner. Det har från vissa håll ifrågasatts hur självständig hon är när hon döper sin turné efter sin mans efternamn – ”The Mrs Carter Show”. Det har även sagts att Beyoncé’s ”’Feminist’ Claim Is Hilarious” i *The Federalist*, med argumenten att hon dansar för sextigt för att vara feminist och bär för lite kläder.⁴ Debatten har även nått Sverige bland annat till *Aftonbladet* där Katrine Marçal, som ställer sig positiv, skriver att ”Beyoncé skakar rumpa för att upphäva gränser”.⁵ Det har anordnats Tv-debatter för att diskutera hennes stora inflytande på unga kvinnor då synen på henne som feministisk förebild är tudelad.⁶

Två av anledningarna till att debatten blivit så utbredd är troligen att behovet av att diskutera feminism och dess betydelse ökar runt om i världen, och att Beyoncé har så stort

---

¹ Chimamanda Ngozi Adichie – ”We should all be feminists”, 12/4 2013, Youtube, https://www.youtube.com/watch?v=hg3umXU_qWc (2015-01-07).

² Beyoncé: ”BEYONCÈ” (2013) Parkwood Entertainment & Columbia Records.

³ Beyoncé Knowles-Carter, ”Gender Equality Is a Myth!”, *The Shriver Report* 12/1 2014, <http://shriverrreport.org/gender-equality-is-a-myth-beyonce/> (2015-01-03).

⁴ Mollie Hemingway, ”Beyoncé’s VMA ’feminist’ Claim Is Hilarious”, *The Federalist* 25/8 2014, <http://thefederalist.com/2014/08/25/beyonces-vma-feminist-claim-is-hilarious/> (2015-01-03).

⁵ Katrine Marçal, ”Beyoncé skakar rumpa för att upphäva gränser”, *Aftonbladet* 22/12 2013, <http://www.aftonbladet.se/ledare/ledarkronika/katrinekielos/article18068567.ab> (2015-01-03).

⁶ FOX News, ”Beyoncé’s influence” 25/4 2014, <http://www.foxnews.com/transcript/2014/04/28/beyonces-influence/> (2015-01-03).

inflytande på musikbranschen där hon har stor makt – hennes självbetitlade album blev det snabbast sålda albumet dittills på iTunes. Det råder en splittring kring vad feminismen ska stå för och vem som får anta sig rollen som feministisk förebild. Det är intressant ur ett retoriskt perspektiv att undersöka vilka normer och värderingar som ligger till grund för argumentationen kring det värdeladdade ämne som feminismen är.

Syfte

Syftet är att belysa vilka argumentativa utgångspunkter som är dominerande i den populärkulturella debatten kring Beyoncé's feminism. Undersökningen av de argumentativa utgångspunkterna görs genom att analysera vilka *topiker* som är dominerande i delar av Beyoncédebatten. Därigenom kan möjliga värderingar som finns i de artiklar som uppsatsen undersöker belysas. Syftet uppnås med hjälp av att diskutera följande frågor:

- Vilka topiker är dominerande i debatten och hur framträder de i texterna?
- Varför har just dessa topiker kommit att dominera debatten?

Material

Materialet är avgränsat till fyra artiklar som har skrivits efter att Beyoncé's självbetitlade album kom ut den 13 december 2013. De är alla publicerade på amerikanska nätsajter. Det är två artiklar som väl representerar vardera sidan i debatten när det gäller vilka perspektiv de anlägger. Texterna är argumenterande med tydliga ståndpunkter och av representativ längd. Artiklarna riktar sig till skilda läsargrupper, vilket bidrar till en möjlighet för intressant jämförelse för att hitta likheter och skillnader. Artiklarna finns tillgängliga på nätet och når ut till en bred potentiell publik – det vill säga alla som har tillgång till nätet och som intresserar sig för den här typen av frågor. Det finns många artiklar som rör Beyoncé-debatten, men eftersom uppsatsen har en begränsning av tid och omfång så är fyra artiklar en rimlig avgränsning som ger utrymme för en mer ingående analys av varje text.

Gemensamt för alla fyra artiklar är att de är positiva till feminism, men de har olika utgångspunkter. På den sida som betraktar Beyoncé som feminist finns Rebecca Traister med artikeln ”Beyoncé’s VMA Performance Was the Feminist Moment I’ve been Waiting For – Behold one of the most powerful pop-culture messages of my lifetime”.⁷ Artikeln publicerades

---

⁷ Rebecca Traister, ”Beyoncé’s VMA Performance Was the Feminist Moment I’ve been Waiting For – Behold one of the most powerful pop-culture messages of my lifetime”, *New Republic* 25/8 2014, <http://www.newrepublic.com/article/119211/beyonces-vm-a-performance-feminisms-most-powerful-pop-culture-moment> (2015-01-03).

den 25 augusti 2014 i *The New Republic*'s nättidning som främst publicerar nyhets- och kulturartiklar. På samma sida i debatten ställer sig även bloggen *Gradient Lair* där Trudy skrivit inlägget "Beyoncé's New Self-Titled Album Is A Manifesto of Black Womanhood and Freedom".⁸ Bloggen är en personlig blogg som handlar om sociopolitiska frågor, kultur och media med fokus på svarta amerikanska kvinnors erfarenheter av förtryck. En av dem som ställer sig kritisk till framställningen av Beyoncé som feminist är Tanya Steele på websidan *Shadow and Act* som intresserar sig för afroamerikansk film. Steele's artikel heter "Beyoncé Serenades Teenage Boys and Black Feminists" och publicerades den 16 december 2013.⁹ En annan artikel på motståndar-sidan är skriven av David Levesley: "Beyoncé's New Album Is Not As Feminist As the Media Is Making It Out to Be".¹⁰ Den publicerades på websidan *Mic* den 4 februari 2014. *Mic* riktar sig till en ung publik och diskuterar nyheter. Det samplade talet av Chimamanda Ngozi Adichie's "We should all be feminists" var ett av ämnena i debatten. Talet kommer från ett TEDx Talk som är en del av TED-konferensen i USA vars syfte är att sprida "ideas worth spreading".¹¹ Den delen som är med i Beyoncé's låt "***Flawless" lyder:

We teach girls to shrink themselves, to make themselves smaller. We say to girls, 'You can have ambition, but not too much. You should aim to be successful, but not too successful. Otherwise you will threaten the man.' Because I am female, I am expected to aspire to marriage. I am expected to make my life choices always keeping in mind that marriage is the most important. Now marriage can be a source of joy and love and mutual support. But why do we teach girls to aspire to marriage and we don't teach boys the same? We raise girls to see each other as competitors – not for jobs or for accomplishments, which I think can be a good thing, but for the attention of men. We teach girls that they cannot be sexual beings in the way that boys are. Feminist: the person who believes in the social, political and economic equality of the sexes.¹²

Analysmaterialet kommer från tidskrifter och bloggar som riktar sig till olika grupper. *The New Republic*'s läsare har en medianålder på 51 år,¹³ medan *Mic* uttryckligen säger sig vilja rikta sig till unga.¹⁴ *Gradient Lair* riktar sig till de som är intresserade av diskussioner kring bland annat svart amerikansk kultur medan *Shadow and Act* riktar sig till en filmintresserad grupp.

---

⁸ Trudy, "Beyoncé's New Self-Titled Album Is A Manifesto of Black Womanhood and Freedom" (2013-12-13), *Gradient Lair*, <http://www.gradientlair.com/post/69871028815/beyonce-new-album-itunes-music> (2015-01-03).

⁹ Tanya Steele, "Beyoncé Serenades Teenage Boys and Black Feminists" (2013-12-16), *Indiwire*, *Shadow and Act*, <http://blogs.indiwire.com/shadowandact/beyonce-serenades-teenage-boys-black-feminists> (2015-01-03).

¹⁰ David Levesley, "Beyoncé's New Album Is Not As Feminist As the Media Is Making It Out to Be" 4/2 2014, *Mic*, <http://mic.com/articles/81013/beyonce-s-new-album-is-not-as-feminist-as-the-media-is-making-it-out-to-be> (2015-01-03).

¹¹ TED, *TEDx Program*, <https://www.ted.com/about/programs-initiatives/tedx-program> (2015-01-03).

¹² Kate Torgovnick May, "Beyoncé samples Chimamanda Ngozi Adichie's TEDx message on surprise album" 13/12 2013, TED Blog, <http://blog.ted.com/2013/12/13/beyonce-samples-chimamanda-ngozi-adichies-tedx-message-on-surprise-album/> (2015-01-05).

¹³ *The New Republic*, "About The New Republic", <http://www.newrepublic.com/page/about-new-republic> (2015-01-05).

¹⁴ *Mic*, "About Mic" <http://mic.com/about> (2015-01-05).

Tidigare forskning

Tidigare forskning har bland annat undersökt den mediala bilden av Beyoncé och analyserat henne ur genusperspektiv och belyst frågor om etnicitet/ras, sexualitet och populärkultur. Sociologen Shayne Lee har skrivit boken ”Erotic revolutionaries: Black women, sexuality, and popular culture”.¹⁵ Lee skriver så här om Beyoncé: “Like Janet Jackson, she presents sensuality as power; she is in full control over the men who appear onstage as well as her own erotic energy”.¹⁶ Hon förklarar att vissa kritiserar Beyoncé för att reproducera bilden av kvinnan som ett sexobjekt och för att upprätthålla stereotyp av afroamerikanska kvinnor.¹⁷ Många feminister belyser hur representationen i media av svarta kvinnors sexualitet är problematisk och exploaterande. Lee presenterar ett alternativ till den uppfattningen: hon presenterar kvinnor som Beyoncé och Janet Jackson och Tyra Banks som feminister som hyllar sexuell agens och som tar makten över sina sexualiteter.

Studenten Mimmi Evrell har skrivit C-uppsatsen “Beyoncé, Sex och Feminism – en diskursanalys av pågående förhandlingar om feminism och sexualitet i det samtida medielandskapet” vid Södertörns högskola i Medie- och kommunikationsvetenskap 2014.¹⁸ Hennes material är låttexter och videor från albumet. Vi har samma ämne men olika material och olika syften. Evrell belyser diskussioner om feminism och sexualitet i det samtida medielandskapet. Hennes analys fokuserar på kropp, sexualitet, struktur, agens och etnicitet. Uppsatsen undersöker hur Beyoncé’s låtar och videor från albumet *BEYONCÉ* kan tolkas utifrån feministiska teorier. Hennes resultat visar att de olika feministiska diskurserna har olika uppfattning om hur en kvinna får vara sexuell i dagens medielandskap. Albumet kan ses som reproducerande av flera strukturer som feminismen motsätter sig, men hennes analys visar även att tolkningen kan se ut på motsatt sätt, nämligen att det kan ses som sexuellt frigörande i en samtid där sexualiteten hos kvinnor ofta regleras kring vad en kvinna får och inte får göra sexuellt.

Inom musik talas det ofta om ”starka kvinnor” som synonym till ordet ”förebild”.¹⁹ Ann Werner och Marika Nordström undersöker i den vetenskapliga artikeln ”Starka Kvinnor?

---

¹⁵ Shayne Lee, ”Erotic revolutionaries: Black women, sexuality, and popular culture”, Rowman & Littlefield Publishing Group 2010, <http://site.ebrary.com.ezproxy.its.uu.se/lib/upsala/reader.action?docID=10404888&ppg=4> (2015-01-07).

¹⁶ Lee 2010, s. 17.

¹⁷ Lee 2010, s.17-28.

¹⁸ Mimmi Evrell, “*Beyoncé, Sex och Feminism – en diskursanalys av pågående förhandlingar om feminism och sexualitet i det samtida medielandskapet*, Södertörns Högskola 2014, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:765498/FULLTEXT01.pdf> (2015-01-07).

¹⁹ Ann Werner, Marika Nordström, ”Starka Kvinnor? – Förebilder och tjejer i musikproduktion och musikkonsumtion”, *Tidskrift för genusvetenskap* e-artikel nr 2-3 2013, <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/2762/2428> (2015-01-07).

– Förebilder och tjejer i musikproduktion och musikkonsumtion”, idén om starka kvinnliga musikartister och hur de fungerar som förebilder för tjejer.²⁰ Författarna undersöker hur förebilder uppfattas och vilka värden som är viktiga hos kvinnliga artister. Undersökningen har gjorts i olika intervjugrupper med tjejer i två olika målgrupper 19-26 år och 14-16 år. De menar att det är vanligt för musikfans att kräva en trovärdighet hos sin idol, att ”de ska leva som de lär”, för att vara bra förebilder. Viktiga aspekter är äkthet utifrån rådande ideal, och att det ska vara icke-kommersiellt. Det var också viktigt ibland om de liknade det egna jaget i fråga om kön, etnicitet eller klass.²¹

Teori och metod

Undersökningen görs genom en topikanalys utifrån teoretikern Chaïm Perelmans topikförståelse.²² Analysen undersöker fyra artiklar med två på vardera sidan i debatten, *för* Beyoncé som feministisk förebild, och *mot* Beyoncé som feministisk förebild. Metoden för att upptäcka topiker är att peka ut de teman som texterna rör. Utifrån de teman som är utmärkande i texten formulerar jag en topik som får stå för det temat. De underkategorier som hör till topiken benämns topos. Undersökningen är en kvalitativ analys då jag går in på djupet på ett mindre material vilket gör att jag kan ställa mer komplicerade och uttömmande frågor om materialet. Analysen sker genom närläsning av artiklarna för att urskilja vilka topiker argumenten bygger på och vilka värderingar som får mest fokus. Begreppet topik används alltså som ett begrepp för de teman som artiklarna bygger sina argument utifrån. Topikanalysen gör det möjligt att undersöka vilka värderingar som är dominerande i artiklarna.

Topikbegreppet

Topikerna hjälper oss att hitta innehåll och argument till det vi vill förmedla i en text eller ett tal. ”En topos eller en topik är ett slags kategori eller ett ställe där talaren kan finna saker att säga”.²³ Ordet *topos* (pl. *topoi*) är grekiska och betyder ”plats”. Även latinets *locus* (pl. *loci*) används ibland och betyder detsamma.²⁴ I uppsatsen används det svenska ordet topik (pl. topiker) då det är ett vedertaget begrepp inom den svenska retorikvetenskapen. En topik är en *samling* tankeplatser relaterade till samma tema. En topos är *en* slags mental tankeplats som kan

---

²⁰ Nordström, Werner s. 112.

²¹ Nordström, Werner s.125.

²² Chaïm Perelman, *Retorikens imperium*, Brutus Östlings bokförlag Symposion Stockholm 2004.

²³ Janne Lindqvist Grinde, *Klassisk retorik för vår tid*, Lund: Studentlitteratur 2008, s.125.

²⁴ Lindqvist Grinde 2008, s. 125.

kategoriseras under en topiksamling. Till exempel är *likhet och olikhet* en topik.²⁵ En argumentationsteknik kan vara att hitta någon likhet mellan ditt ämne och något annat för att stödja ditt. Till exempel hävdar vissa att det finns en likhet mellan Beyoncé och Madonna, därför bör Beyoncé bli lika hyllad som Madonna blev för sin självsäkra image. Topikbegreppet kommer från den klassiska retoriken, framförallt från Aristoteles, Cicero och Quintilianus.²⁶

Det har forskats mycket om topikbegreppet då Aristoteles definition av *topos/topoi* inte är helt tydlig. Det har medfört att moderna teorier tillkommit om topikbegreppet, varav Chaïm Perelmans förståelse kommit att vara betydande för den moderna topikförståelsen.

Självklart är det inte alltid medvetet som talaren använder sig av viss topik. Som retorikforskaren Jonas Gabrielsen beskriver sin topikförståelse, så kan topikerna uppfattas som tanke-mönster och återspeglingsformer av ”kulturella former av tänkande och samhällsbetingade antaganden och värderingar”.²⁷ Detta är en kognitiv förståelse av topiker som intresserar sig för vilka grundantaganden och värderingar som finns i en kultur. Topiker är alltså kontextberoende och ser olika ut beroende på situation. Genom att undersöka topiker kan man se vilka värden som utmärker en viss kultur eller grupperns sätt att tänka.

Perelmans topikförståelse

Patrik Mehrens förklarar på ett bra sätt Perelmans topikförståelse i ”Fettkriget – en topikanalys”: ”Hos Perelman är *loci* närmare bestämt de sätt på vilka värden och värdehierarkier organiseras, de utgör med andra ord värderelaterade premisser i argumentation”. *Loci* betyder ungefär platser för ”vad som är att föredra”.²⁸ Enligt Perelman bör alltså en argumentation utgå från vad en tänkt idealpublik kan tänkas acceptera.²⁹ Perelman skiljer på allmänna och specifika *loci*. Allmänna *loci* är generella påståenden om vad som kan antas vara mest värt oavsett vilken domän det handlar om. Specifika *loci* rör vad som är att föredra inom specifika domäner.³⁰ Perelman formulerar sex stycken allmänna *loci*: kvantitet, kvalitet, turordning, existens, väsen och person. Dessa är kopplade till kulturella värderingar. Ett kvantitets-*locus* är något som man hävdar gynnar störst antal människor, det som är mest nyttigt att föredra framför någonting som endast gynnar en mindre grupp människor, det som är mest beständigt framför det som endast

---

²⁵ *ibid.*

²⁶ Patrik Mehrens, ”Fettkriget – en topikanalys”, *Retorisk kritik*, (red.) Fischer, Mehrens, Viklund, Ödåkra: Retorikförlaget 2014, s. 70.

²⁷ Mehrens 2014, s.73.

²⁸ Perelman 2004, s. 57.

²⁹ Mehrens 2014, s. 75.

³⁰ Perelman 2004, s. 55.

kan användas i specifika situationer.³¹ Kvalitets-loci är istället någonting som betonar värdet av det som är unikt och sällsynt. Det används när talaren vill belysa ett undantag eller något bråds-kande som måste utföras. Det gynnar ”eliten snarare än massan”.³² Turordning hyllar det som kommer före (orsaken är överlägset konsekvensen). Används existens-loci föredras det som finns över det som endast är möjligt. När man använder den eller det som bäst representerar släktets eller gruppens väsen utgår man från väsens-loci. I person-loci kopplas överlägsenhet till en persons autonomi eller värdighet.³³

Perelmans uppfattning om argumentation är att talaren måste anpassa sig till sin publik: ”Att anpassa sig till auditoriet innebär först och främst att endast välja teser som godtas av detta som premisser för sin argumentation.”³⁴ Han presenterar ett flertal argumentationstekniker som delas upp i associativa och dissociativa tekniker. Associativa tekniker innebär en sammankoppling mellan två eller flera argument ”som gör det möjligt att överföra det gillande som premisserna åtnjuter till konklusionen.”³⁵ Dissociativa tekniker syftar till ett särskiljande av element som tidigare varit sammankopplade med varandra. Tekniken syftar till att upplösa motsägelser eller inkompatibiliteter.³⁶

De argumentationstekniker som är relevanta för analysmaterialet får följande en beskrivning. Perelman förklarar *auktoritetsargument* så här:

De [auktoritetsargumenten] stöttar övriga argument och den som använder dem ser till att framhäva värdet hos den auktoritet som passar till hans eller hennes tes, samtidigt som den auktoritet som stödjer motståndarens tes nervärderas.³⁷

Om ett begrepps *definition* resonerar Perelman på följande sätt: ”Varje gång ett begrepp kan definieras på mer än ett sätt blir själva definierandet ett sätt att genomdriva ett val som inte kan godtas utan diskussion, annat än om definitionen är betydelslös för resonemanget [...] Om däremot definitionen styr resonemanget måste den berättigas.”³⁸ Perelman skiljer mellan fyra

---

³¹ *ibid.*

³² Perelman 2004, s. 58.

³³ *ibid.*

³⁴ Perelman 2004, s. 51.

³⁵ Perelman 2004, s. 72.

³⁶ Mehrens 2014 s. 75.

³⁷ Perelman 2004, s. 119.

³⁸ Perelman 2004 s. 88.

slags definitioner inom naturliga språk. Dessa är *normativa, deskriptiva, sammanfattande, kondenserande, komplexa* definitioner.³⁹ En normativ definition föreskriver hur en term ska användas. Deskriptiva definitioner förklarar hur termen normalt används. De väsentliga elementen i en sådan definition pekars ut av sammanfattande och kondenserande definitioner. Komplexa definitioner kombinerar element ur alla definitioner.⁴⁰ I en debatt kring ett värdeladdat begrepp är definitionen av begreppet viktig för argumentationen.

Koexistensförbindelser kan vara förhållandet mellan en person och hennes handlingar.⁴¹ Perelman förklarar förhållandet mellan person och hennes handlingar som att ett gott rykte blir ett kapital som personen bär med sig som en tillgång: ”[...] det är inom den kontext som formas av personen som man kommer att tolka alla hennes handlingar och tillskriva henne en avsikt som passar samman med den föreställning man gör sig om henne.”⁴²

Anledningen till att topikförståelsen är användbar i en sådan här analys är för att sökandet efter dessa ”tankemönster” gör att vi kan urskilja vilka värderingar argumentationen vilar på. Det kan vara svårt att urskilja vilka topiker som har varit utgångspunkten i en text då kategorierna inte alltid är avgränsade – ett argument kan härstamma från flera olika topiker. Däremot kan vi undersöka ur vilken topik argumentationen främst kommer ifrån och hur argumenten är uppbyggda. Varför Perelmans topikförståelse används är på grund av att han poängterar topikernas värdemässiga relevans. Det perspektivet är viktigt då uppsatsen vill undersöka vilka värderingar som finns i debatten kring Beyoncé och feminism. Till min hjälp att sätta ord på topikerna har jag även Janne Lindqvist Grindes uppställning på topiker som ligger ganska nära Quintilianus i den klassiska retoriken.⁴³ Dessa är till exempel *topos* som hör till person, bland annat *kön, etnicitet* och *karaktärsegenskaper*.

Analys

Analysen kommer först att sammanfatta artiklarna var för sig och utmärka vilka topiker som är dominerande i texterna. Till varje artikelanalys hör en tillhörande diskussion om topikerna och tolkningen av dem. Sedan följer en jämförelse av texterna och vidare diskussion om analysresultaten.

---

³⁹ *ibid.*

⁴⁰ *ibid.*

⁴¹ Perelman, 2004, s. 115.

⁴² Perelman, 2004, s. 117, 118.

⁴³ Lindqvist Grinde 2008, s. 125.

Rebecca Traister, *New Republic*

Rebecca Traister skrev artikeln ”Beyoncé’s VMA Performance Was the Feminist Moment I’ve Been Waiting For” i *New Republic* dagen efter VMA-galan.⁴⁴ Hon hävdar att uppträdandet är det mäktigaste budskapet inom populärkulturen under hennes livstid. Uppmärksamheten kring jämställdhet har idag tagit ett bredare och förnyat uttryck: ”[...] that attention to gender inequity is alive, revived, and that it is powered today by a broader, more diverse, more youthful and far glossier energy than it has been in the past four decades.”⁴⁵ Den främsta topiken i den här artikeln är *makt* med frågor som rör personer i maktstrukturer och i maktpositioner. Traister tycker att det är viktigt att det feministiska meddelandet kommer *inifrån* nöjesindustrin. Där är Beyoncé den mäktigaste personen just nu: ”[...] the fact that Beyoncé herself is arguably the most powerful person *in* that house [the entertainment industry] – means something that we should all be paying attention to.”⁴⁶ Bara faktumet att Beyoncé sänder en signal om feminism menar hon är viktigt, och att det över huvud taget förs en diskussion online där det tidigare inte funnits en sådan. Hon förklarar att vissa kvinnoorganisationer faktiskt ville överge ordet ”feminism” för att det inte tilltalade unga kvinnor.⁴⁷ Därför anser hon att det är viktigt att det nu börjar komma fler och fler kvinnor som sänder positiva budskap om feminism. Traister beskriver också vikten av att använda en annan kvinnas arbete för att belysa feminism: ”Sunday night, Beyoncé put the word in lights and did not simply use her own voice and body to define it, but turned to another woman’s work as her source. This is a big deal.”⁴⁸

Topiken *definition* framgår – Traister’s resonemang utgår från Adichie’s definition av feminism som framgår i hennes samplade tal på Beyoncé’s låt ”***Flawless”. En feminist är enligt talet av Adichie: ”the person who believes in the social, political and economic equality of the sexes.”⁴⁹ Traister lägger fokus på just den definitionen av en feminist. Det är en normativ definition som preciserar vad som skall ges värde i det aktuella sammanhanget, nämligen vikten av att belysa bristen på social, politisk eller ekonomisk jämställdhet. Det som är mest spännande hävdar Traister är att fler kvinnor inom maktstrukturer, inte bara utanför, omfamnar feministiska idéer. Hon bemöter även kritiken som kan riktas mot just det påståendet – att det är problematiskt att en multimiljonär ger röst åt alla de orättvisor som kvinnor möter världen över – genom att belysa vikten av att kvinnor tar sig fram inom maktstrukturer som tidigare bara varit för män:

---

⁴⁴ Traister 25/8 2014.

⁴⁵ *ibid.*

⁴⁶ *ibid.*

⁴⁷ *ibid.*

⁴⁸ *ibid.*

⁴⁹ *ibid.*

[...] the still-too-few but ever-more-numerous women climbing high within structures that have always been just for boys, and refusing to part with the outside identities that would have barred them from those structures just decades earlier.⁵⁰

Ett ytterligare svar på kritiken mot Beyoncé är att ingen kan vara perfekt: ”No individual can completely represent all the people who look to her (or him) to see their own experiences or perspectives reflected. And that’s fine, and fine to point out.” Hon hävdar att vi även måste ifrågasätta andra feminister (hon tar exempel som Lena Dunham och Tina Fey vilka båda är vita kvinnor) inkonsekvenser och kontexter som deras budskap kommer ifrån.

Traister återkommer flera gånger till maktperspektivet. Hon poängterar att det ligger en affärsverksamhet bakom framträdandet på VMA: ”So yeah, it’s manufactured stage-craft and she’s rich and they’re corporate, but in a business in which performance *is* the business, this one was broadcast to twelve million adoring fans.” Hon belyser alltså vad hon anser är en viktig aspekt hos Beyoncé – att väldigt många lyssnar till henne vilket ger henne en makt som hon kan utnyttja för att lyfta fram en viktig fråga. Traister hyllar det faktum att fler högprofiletrade kvinnor omfamnar feministiska idéer och att de gör det ifrån sina platser inom maktstrukturen. Traister’s bild av Beyoncé är att hon är en kvinna med många sidor:

And it showed a woman of color as a sexually confident, high octane talent and as a powerful business woman, as an adoring mother and an equal partner (‘don’t think I’m just his little wife’) to a man who called her ‘the greatest living entertainer’ as he was handing her her little spaceman statuette and carrying their kid.⁵¹

Så som Beyoncé definierar sig själv feministiskt visar att ”women’s movement is not only thriving, but expanding”.⁵² Här formuleras ett visst ideal för en feminist. En feminist *bör* och *kan* vara både framgångsrik, jämställd med sin partner och vara en bra mamma. Det blir således normer att sträva efter som feminist. Här är enda gången hon nämner *etnicitet/ras* och *sexuell agens* som är vanliga topiker hos andra debattörer.

Diskussion Traister

Traister resonerar främst utifrån Beyoncé’s framförande av ”***Flawless” på VMA-galan, både kring låtens budskap och framträdandet. Budskapet är viktigare än handlandet i detta fall då det

---

⁵⁰ ibid.

⁵¹ ibid.

⁵² ibid.

är främst vikten av budskapet Beyoncé sänder och hennes image som lyfts fram och inte musiken eller vad hon gör på scen. Tolkningen av det är att ett feministiskt budskap är viktigt oavsett hur det ser ut. Det är själva meddelandet som är det viktiga. Det är viktigt att frågan överhuvudtaget belyses. Det är på grund av Beyoncé's *maktposition* som budskapet blir betydelsefullt. Det är en viktig aspekt som speglar samhällets syn på makt och vilken funktion den har – när ett budskap kommer ifrån en person med makt lyssnar fler till det och det blir mer betydelsefullt. Hur kan till exempel en person med väldigt lite makt föra ut ett meddelande utan att först skaffa sig den makten och den auktoriteten?

Att den feministiska frågan förnyas anser Traister är något positivt. Detta uttrycker i sin tur ett värde som bör uppfyllas enligt henne, att feministiska frågor måste utvecklas, förnyas och breddas. Att frågorna tas in i nya rum (i till exempel styrelserum) och omfattas av businesskvinnor. Att fler högprofilerade kvinnor tar ännu mer plats inom maktstrukturer är enligt henne spännande. En kritik mot det resonemanget är att de redan är i maktposition på grund av att de redan har kommit in i maktens rum. Hon försvarar det med att kvinnor faktiskt tidigare hindrats från dessa maktpositioner, och att det är en positiv utveckling.

MTV:s ord om framträdandet var: "Fearless, Feminist, Flawless, Family Time." Traister skriver att de orden inte hade kunnat stå i samma mening "på hennes tid". Hon påminner oss om att det för inte länge sedan inte fanns någon diskussion om feminism online. Jämförelsen med Tina Fey och Lena Dunham kan uppfattas som att vita kvinnor möter mindre kritik än svarta kvinnor. Hon sätter in Beyoncé i en politisk kontext när hon beskriver vad högerpolitiska personer diskuterar kontra vänsterpolitiska personer kring Beyoncé och feminism. Traisters åsikt skulle då hamna någonstans däremellan. Att budskapet når så många människor presenterar hon som något bra. Det förutsätter att hon tycker budskapet är bra. Resonemanget uttrycker vad Perelman skulle kalla för ett kvantitets-locus – nämligen att det som man hävdar gynnar störst antal människor, är valt framför det som gynnar ett mindre antal. Traister hävdar att Beyoncé's feministiska budskap gynnar ett stort antal människor eftersom hon har så många fans och makt att påverka dem. Bilden av en feminists egenskaper verkar enligt henne ha utvecklats till en mer mångsidig och modern bild och det ser hon som något värdefullt. Man skulle kunna säga att feminismen har förflyttats från kultureliten till den breda massan enligt hennes resonemang. De som inte tycker om att Beyoncé handlar utifrån ett feministiskt paradigm kan nog tvärtom se faran med hennes makt.

Artikeln lägger ett värde i att en kvinna är mångsidig och inte kompromissar i jobbet och kärlekslivet. Beyoncé är ett bra exempel på någon som inte ger avkall på de typiska kvinnliga rollerna som hustru och mor, detta gör att hon "uppfyller" alla gruppers förväntningar. I

den här artikeln är temat sex inte lika starkt som i övriga artiklar, utan fokus ligger på makt: Att kvinnor ska ta mer makt, kvinnor måste kämpa för att få makt och de måste göra det i maktstrukturer där de kämpar mot männen – det är ideal som eftersträvas.

Traister har inte så mycket annat att gå på än maktaspekten och kvinnors position i nöjesbranschen. Hon är inte själv svart, men hon är kvinna och befinner sig själv i en maktposition eftersom hon är skribent på en stor dagstidning. Där hittar hon en gemensam nämnare som hon kan argumentera för. Däremot har hon ingen erfarenhet av förtryck som svart kvinna och kan därför inte lyfta det som huvudtes mer än att hon nämner det.

Trudy, Gradient Lair

Trudy beskriver albumet *BEYONCÉ* som ”a manifesto of Black womanhood and freedom.”⁵³ Hon hyllar Beyoncé med hjälp av topiker som hör till *person*, det vill säga *kön*, *etnicitet*, *sexualitet* och *talang*: ”Beyoncé is a remarkable singer, artist, dancer, artistic visionary, Black woman, feminist (I’d say *womanist*, really), wife, mother, human being”.⁵⁴ Hon presenterar en bred bild av Beyoncé’s personlighet (precis som Traister gjorde i föregående artikel) och således läggs ett värde i att vara mångsidig som kvinna och feminist. Hon kritiserar inte Beyoncé’s sexuella uttryck som många av motståndarna gör, istället hyllar hon det, och menar att det inte enbart är sexuellt. Albumet visar att Beyoncé inte skäms över att sätta ord på sin sexuella njutning: ”She names her pleasure and without shame.”⁵⁵ Hon anklagar kritikerna att ha ett misogynt tankesätt när de utgår från att en svart kvinna inte kan vara annat än sexuell när hon hyllar sin egen kropp, känslor och val med mera. Det är inte bara Beyoncé’s karaktärsegenskaper som hyllas utan även albumets visuella uttryck. Flera av argumenten kommer i form av lovord om låtarna och videorna.

Etnicitet/ras är den dominerande topiken i texten. Trudy tycker att albumet är komplett och speglar ett porträtt av ”Black womanhood”: ”The album celebrates multiple facets of Black womanhood”, ”Watching all of the videos felt like watching an amazing film about Black womanhood from a variety of angles.”⁵⁶ Trudy gör en tydlig distinktion mellan ”White feminism” och ”Black feminism”. Hon använder dock hellre ett annat begrepp än feminist, nämligen uttrycket ”womanist”. ”Womanism” är en feministisk idé som var en reaktion mot den vita feminismen som inte inkluderade svarta kvinnor. Womanism vill bland annat erkänna och hylla svarta

---

⁵³ Trudy, 2013.

⁵⁴ *ibid.*

⁵⁵ *ibid.*

⁵⁶ *ibid.*

kvinnors sexualitet.⁵⁷ ”Black womanhood” är ett återkommande tema och hon skiljer på ”White feminism” och ”Black feminism”. Hon hävdar att vita kvinnor har ett behov av att bestämma vem som ska vara feminist och inte. Hon menar att det är rasistiskt när vita kvinnors handlande automatiskt ses som feministiskt. En kritik riktas mot vita feminister om att marginalisera och förolämpa Beyoncé.

Ett av argumenten till varför albumet är feministiskt är att Adichie’s röst är med på albumet, av den anledningen att Adichie är en ”exquisite Black feminist scholar”.⁵⁸ Att framhäva en annan kvinnas ord (som också är en svart kvinna) värdesätts alltså i Trudys resonemang. Tyngden i argumentationen ligger på hyllningen till Beyoncé’s musikaliska förmåga och det visuella på albumet. Beyoncé utmanar bilden av vad en svart kvinna får och inte får göra: ”She really does not give a fuck about boundaries and challenges them [...]”⁵⁹ Hon tänjer gränser bland annat genom att ha med Adichies feministtal på albumet. I och med det som Beyoncé gör på sitt album stärks svarta kvinnor som förstår att de kan vara nyanserade och självständiga och inte behöva leva upp till den vita feminismen. Trudy menar att svarta kvinnor delar upplevelser som ingen varken försöker eller kan förstå.

Diskussion

Sex och *etnicitet* är dominerande topiker i Trudys artikel. Det sexuella uttrycket presenteras som någonting positivt och upplyftande för bilden av svarta kvinnors sexualitet – svarta kvinnors sexualitet hyllas sällan i media. Ett flertal argument om det sexuella bygger på att Beyoncé finner styrka i sin sexualitet och inte skäms för den – följande citat upplyfter sexualiteten: ”to claiming and owning sexual pleasure without shame”, ”to joy in sexuality” ”to finding empowerment in performing her sexuality by choice for her partner”, ”She names her pleasure and without shame”.⁶⁰ Hon nämner sensualitet och sexualitet i samband med egenmakt. Om sex ska vara positivt så ska det alltså vara i samband med en makt och bestämelse över sin egen kropp. Lena Gemzöe skriver i sin bok *Feminism* att diskussionen om förhållandet mellan sexism och rasism har stora likheter med diskussionen om klass och kön: ”Precis som feminister har hävdad att kvinnoförtrycket inte är någon detalj, som vidhänger en mer grundläggande klasstruktur, säger svarta feminister att rasförtryck inte är någon detalj som kan läggas till en redan existerande vit feminism.”⁶¹ En sådan insikt menar Gemzöe ifrågasätter den typ av feminism som

---

⁵⁷ *A Feminist Theory Dictionary*, ”Womanism”, <https://afeministtheorydictionary.wordpress.com/2007/07/17/womanism/> (2015-04-13).

⁵⁸ *ibid.*

⁵⁹ *ibid.*

⁶⁰ *ibid.*

⁶¹ Lena Gemzöe, *Feminism*, Stockholm: Bilda Förlag 2013, s. 154.

sätter könet i första hand och etnicitet i andra hand. Inom den amerikanska feminismen kritiserades tidigt omedvetenheten om den rasism som svarta kvinnor utsattes för och de annorlunda villkoren för svarta kvinnor. Historiskt tilläts inte svarta kvinnor ta del av den feministiska rörelsen i Amerika.⁶²

Trudy kritiserar motsidan för att de ofta använder sig av *jämförelse* i sina argument mot Beyoncé. Hon menar att jämföra Beyoncé med antingen någon mer talangfull artist eller med någon sämre inte förminskar Beyoncé. Det spelar alltså ingen roll om någon annan presenterar ett bättre ideal. Det är vad individen gör som räknas och inte i jämförelse med någon annan. Trudy presenterar en viss syn på människan – att man inte ska jämföra människor emellan utan se till individen själv och inte i jämförelse med andra.

Hon tillskriver albumet ytterligare tyngd än att bara vara feministiskt. Hon kallar albumet för ett *manifest*. Ett manifest är mer än ”bara” underhållning – det är en programförklaring som utgör grunden för en ideologi eller till exempel en kulturell rörelse. Det här manifestet gynnar alltså främst svarta kvinnor, upphöjer och hyllar dem enligt Trudy.

Tanya Steele, Indiewire

Tanya Steele är filmmakare och hennes fokus ligger på det visuella uttrycket på albumet. Huvudtopiken är *sex*. Hon menar att videospåren på albumet är sexuella på ett sätt som är till för den manliga blicken och går därför emot vad feminister har kämpat för i årtionden att motverka – nämligen sexuell objektifiering av kvinnor. Valet av Adichie’s röst på albumet passar till ändamålet bland annat för att det är lättbegripligt, och det provocerar inte män. Steele försöker förstå intentionen bakom Beyoncé’s handlingar. Hon misstänker att Beyoncé har tagit med citat från Adichies tal för att kunna värja sig från attacker från feminister, men ändå hålla sin fanskara kvar. Steele reagerar på att andra feminister presenterar en bild av Beyoncé som ”i kontroll över sin sexualitet” och ”sex-positive” på grund av ett samplat tal av en feminist. Hon finner den bilden motsägelsefull, då det på samma album finns en låt och video om oralsex som enligt henne är sexuell objektifiering av kvinnor: ”The video parades scantily clad women around to whet the male appetite (as do most of the videos).”⁶³ Steele finner många motsägelsefullheter på albumet. Hon använder bland annat ironi för att visa detta: ”Beyonce, on the hood of a car, flexing one butt cheek for the camera, now becomes ‘sex positive’.”⁶⁴ Steele tycker att en flexande rumpa på en motorhuv tillsammans med det feministiska budskapet i ”***Flawless” blir

---

⁶² Gemzöe 2013, s. 152.

⁶³ Steele 2013.

⁶⁴ *ibid.*

motstridigt: ”In my mind, these two identities are diametrically opposed.”⁶⁵ Det är alltså två raka motsatser enligt Steele. Hon finner även en motsägelse i videon till ”Pretty Hurts” där låten handlar om baksidan av skönhetshets och orimliga krav på utseende i samhället. Motsägelsen ligger i att Beyoncé i videon framhäver sin fysik för en mans blick. Hon jämför Beyoncé med Kanye West som hon också tycker kan vara motsägelsefull: ”They both espouse just enough ’progressive’ thought but, much of their work contradicts it.”⁶⁶ Antingen vill hon belysa att det är ett vanligt fenomen inom branschen eller för att visa att även manliga artister är motsägelsefulla. Det finns också en poäng i att hon jämför Beyoncé med en annan svart artist som Kanye West, möjligtvis ser hon en problematik i hur många svarta artister framställer sig. Hon menar att alla artister gör medvetna val vilken sida av sig själv de vill visa, men detta är svårt för många att förstå.

Steele håller med om att Beyoncé definitivt hyllar sexigheten hos svarta kvinnor och att hon utmanar idén om att enbart den vita kvinnan kan vara sexig. Kritiken riktar sig snarare mot hur sexualiteten framställs: “However, I think Beyonce competes within the construct of woman ‘created for the male gaze’. I can't say that Beyonce is constructed from or aspires to a Feminist paradigm.”⁶⁷ För att stödja sitt resonemang jämför hon med andra kvinnliga artister – bland annat Janelle Monae: ”whose interview about being a woman in the music industry and how she controls her image is refreshing”, Adele: ”who simply sings her heart”, Meshell N’degeocello: ”has some of the sexiest music on the planet”⁶⁸ – kvinnliga artister som hon tycker bättre representerar ett ideal som går emot normen, men som ändå är sexiga. Hon påpekar att de är framgångsrika och ”fullt påklädda”. Deras ”sexighet” är hennes exempel på en bättre sexighet på grund av att de inte följer ”the industry model”.⁶⁹ ”The industry model” skulle då vara att klä sig lättklädd och framhäva kroppsdelar som till exempel rumpan. Hon använder sig alltså av topiken *jämförelse* för att sänka Beyoncé’s trovärdighet och möjligtvis kritisera hennes äkthet, då hon använder sig av det sexiga i form av avklädd, till skillnad från Adele som bara sjunger utifrån hjärtat utan att behöva använda kroppen på det sättet Beyoncé gör. Argumentet är ett uttryck för ett kvalitets-locus – hon vill framhäva de artister som går emot massan och som är unika.

För Steele är det viktigt hur svarta kvinnor utmanar stereotyper och bryter normer: ”Historically, Black women are known for being two things: angry and libidinous. How does

---

⁶⁵ ibid.

⁶⁶ ibid.

⁶⁷ ibid.

⁶⁸ ibid.

⁶⁹ ibid.

Beyonce present a challenge to the latter? Perhaps the point is, she challenges the construct of Black women as angry and that is enough?”⁷⁰ Hon poängterar att det är patriarkatet som är problemet och inte Beyoncé i sig. I musikindustrin, där män är dominerande, görs kvinnor till sexobjekt för att sälja och det är patriarkatet som orsakar det, menar hon. Hon tycker att det är problematiskt att unga flickor matas med sådan typ av representation av kvinnor i media.

Diskussion

Steele håller inte med ja-sägarna om den positiva bilden av Beyoncé's sexuella uttryck. Hon tycker att albumet visualiserar sexualisering av kvinnor. Hon menar att svarta feminister är för bekymrade över vita feministers ”blick” att de vill förenas kring den svarta kvinnokroppen. Hon förstår det perspektivet men ifrågasätter det. Steeles utgångspunkt är att försöka förstå hur sexualitet som är självbestämmande ser ut för kvinnor i media i samtiden. Hon går igenom ja-sidans bild av Beyoncé och ifrågasätter och försöker motbevisa den bilden. Det gör hon bland annat genom att visa på motsägelser i Beyoncé's framställning av sig själv och använder sig av jämförelsetopiken och auktoritetsargument.

De attribut som hör till Beyoncé's person, att hon är modig, självsäker, vacker och ”fi-erce” är Steele beredd att hålla med om. Det hon däremot inte förstår är hur hennes *handlingar* rimmor med feminism. Hon särskiljer alltså karaktärsdrag eller ”image” från handlingar. Handlingar värderas högre enligt hennes synsätt. Att bryta normer eller utmana stereotyper värderas högt i hennes definition av feminism och hon frågar sig hur Beyoncé försöker bryta de normer som finns kring svarta kvinnor. Steele tycker inte att det räcker att bara bryta en av stereotyperna kring svarta kvinnor när det finns flera stycken. I och med att Beyoncé verkar inom konstruktionen kvinnan skapad för mannen verkar hon inte utifrån ett feministiskt paradigm. *Definitionen* som styr Steeles resonemang är svarta feministen bell hooks definition av feminism (”Feminism is the end of sexual oppression”), med anledningen att hon är ”the most incisive Black Feminist out there”. I och med att det är den definitionen som styr resonemanget krävs en auktoritet som bell hooks för att berättiga den definitionen. Enligt Perelman kan ett auktoritetsargument stötta övriga argument och samtidigt kan motståndarens auktoritet nervärderas. bell hooks har en trovärdighet i debatten eftersom hon är svart kvinna och feminist samt framgångsrik inom amerikansk feminism vilket gör henne till en auktoritet i debatten.

Ännu ett auktoritetsargument framgår när Steele använder Melissa Harris-Perrys uttalande för att underbygga ett av sina argument om att ”varumärka” sig själv: ”Melissa Harris-

---

⁷⁰ ibid.

Perry wondered if it's possible for Beyonce to push against 'woman as commodity' when Beyonce is, actively, commodifying herself."⁷¹ En vanlig kritik är att jämställdheten förlorar på att kvinnor ser nedlåtande på andra kvinnor, att det i själva verket motverkar jämställdheten. Hon försvarar sig mot den kritiken genom att påpeka, som många andra motståndare, att det är patriarkatet som är problemet och inte Beyoncé själv. Beyoncé får vara ett exempel inom en större kritik som riktas mot hur media framställer kvinnor.

David Levesley, *Mic*

David Levesley skriver om hur få kvinnor det är som arbetar i produktionen av Beyoncé's album och konserter – en fråga som han menar tagit för lite utrymme i debatten: "[...] yet little has been said about the actual numbers behind an album deemed a 'feminist manifesto'."⁷² Det problematiska enligt honom är att det är för få kvinnor i produktionen:

This is troubling, because out of the 45 artists listed in the liner notes to Beyoncé's feminist opus (which includes writers, producers and directors), only six are women.⁷³

Han menar att det är problematiskt att de kvinnliga medarbetarna är främst framför kameran eller på scen: "But it seems she chose one group for the public stage and another for the studio."

Topikerna *makt* och *trovärdighet* är dominerande i artikeln. Levesley hävdar att Beyoncé inte använder den makt hon har till att lyfta fram de problem som håller kvinnor tillbaka i musikbranschen: "she still is not using her power to address many of the issues that continue to hold women back in the industry in a serious way." Han påpekar att Beyoncé faktiskt har skrivit en artikel om den rådande bristen på jämställdhet i USA men ändå inte kan leva upp till att främja jämställdheten själv. Han vill förtydliga att det inte är Beyoncé's fel att kvinnor möter svårigheter i musikindustrin men att det hon gör är motsägelsefullt: "But if Beyoncé wants to define feminism in part through equality in the economic sphere, then it is problematic that her album features such a small percentage of female contributors."⁷⁴ Hans argumentation stödjer sig på siffror om hur många kvinnor kontra män som arbetar med produktionen. Han påpekar att ingen av låtskrivarna eller medproducenterna till de låtar som handlar om "sexual agency" är kvinnor, men nästan alla i blås-orkestern i videon till "Blow" (som handlar om oralsex) är kvinnor. Det är underförstått att han ställer sig kritisk till att kvinnorna bara får agera framför

---

⁷¹ *ibid.*

⁷² Levesley, 2014.

⁷³ *ibid.*

⁷⁴ Levesley, 2014.

kameran i de låtar som handlar om sex. Han tycker det är överraskande av Beyoncé att inte anställa fler kvinnor i produktionen eftersom hon är duktig på att anställa kvinnliga musiker och dansare.

Han drar även paralleller till andra kvinnliga artister och ser samma problem där. Han nämner även att Beyoncé bara har män som ”featured artists” på låtarna. Jämförelsen med andra artister får en ganska stor del textmässigt i artikeln.

Diskussion

Levesley skriver utifrån en maktposition på grund av att han är en man om man ser det utifrån samhällets patriarkala strukturer. Han skriver däremot inte utifrån ett perspektiv som varken kvinna eller svart vilket gör att han inte har lika stor auktoritet eller trovärdighet att uttrycka sin åsikt i debattfrågan. Det kan vara en anledning till att texten utgår från topiken *ekonomisk makt*, då han inte kan anklagas för att dra nytta av sin makt över Beyoncé som vi kan anta är mycket rikare än vad han är. I och med att han är man och dessutom vit och inte har ett givet ethos i debatten, tar han in auktoriteter i argumentationen för att stödja sitt resonemang vilket hjälper att stärka hans ethos. Han använder sig av ”the *Harvard Lampoon's* first black female editor” som i en intervju har sagt: ”But even if I had a cast full of brown people, if there are only white people or only men in the writers’ room, what kind of show are we going to have?” Redaktören har auktoritet i frågan därför att det är en svart kvinna som dessutom har ett högt kulturellt kapital i form av redaktör på en universitetstidning. Om han hade tagit upp den sexuella objektivifieringen som andra motståndare har gjort, skulle han möjligtvis kritiseras för att han som man pratar om en hur en kvinnas sexualitet bör vara.

Han gör *jämförelser* med andra kvinnliga artister som inte heller uppnått idealet att anställa lika många kvinnor som män i sina musikproduktioner. Det avsnittet får ta ganska stor plats i artikeln. Det visar att det är ett problem hos de flesta kvinnliga artisters musikproduktioner och inte bara hos Beyoncé. Även här får alltså Beyoncé vara ett exempel på ett jämställdhetsproblem som är stort oavsett vilka artister vi pratar om. Levesley fokuserar på vad som han uppfattar vara Beyoncé’s definition av feminism. Han anser inte att hon lever upp till det ansvar som följer ett sådant uttalande:

[...] if she announces that she believes feminism to be about equality, but then fails to use her platform to level the playing field by promoting more women's work, it is valid to question her intentions?

Av hans argument att döma är det viktigt att man stödjer andra kvinnor. Beyoncé lever alltså inte upp till förväntningarna, hon lever inte som hon lär. Ann Werner och Marika Nordström har undersökt kvinnliga förebilder inom musiken och menar att det är vanligt för musikfans att kräva en trovärdighet hos kvinnliga artister för att de ska kunna vara förebilder, att ”de ska leva som de lär”.⁷⁵ Trovärdighet är alltså en vanligt förekommande topik i diskussioner om kvinnliga förebilder inom musiken. Han värdesätter makten Beyoncé har att ge andra kvinnor arbete. Det sätts ett ansvar på henne som är i en maktposition och har möjligheten att förändra. Han gör därmed en koexistensförbindelse mellan Beyoncé och hennes handlingar. Perelman beskriver koexistensförbindelse som ”upprättar en förbindelse mellan realiteter på olika nivåer, där den ena framställs som ett uttryck för eller en manifestation av den andra – som förhållandet mellan en person och hennes handlingar, hennes omdömen eller verk.” Levesley anklagar Beyoncé för att inte vara i enlighet med hennes manifestation.

Diskussion och jämförelse

De dominerande topikerna i artiklarna är *sex, makt, etnicitet/ras* och *kön*. Ja-sidan (Trudy och Traister) fokuserar på vad Beyoncé *säger* och på de positiva konsekvenserna av att en så inflytelserik artist lyfter frågor om feminism och jämställdhet. Beyoncé stärker svarta kvinnor genom att hon ger uttryck för deras erfarenheter. Nej-sidan (Levesley och Steele) fokuserar istället på vad hon *gör*, det vill säga att hon visar upp sig på ett sätt som tillfredsställer den manliga blicken och att hon mest anlitar män i produktionen. De hävdar att det undergräver trovärdigheten i det hon säger. Handling väger alltså tyngst hos motsidan. Trudy fokuserar på hela albumets uttryck, att det presenterar en mångsidig bild av svarta kvinnor och sexualitet men även vänskaps- och familjerelationer. Hon fokuserar på etnicitet och en feminism som inte inkluderar alla. Steele fokuserar på det sexuella uttrycket som hon tycker är för mannens nöje, alltså inte feministiskt. Trudy och Steele behandlar samma topiker men de tycker alltså olika om det sexuella uttrycket på albumet.

Ja-sidan (Trudy och Traister) resonerar utifrån sina personliga erfarenheter som kvinnor med argumenten att Beyoncé's feminism gynnar den mediala bilden av svarta kvinnor och kvinnor som vill ta sig fram i maktstrukturer. Trudy känner till exempel igen sig i sin egen uppväxt i en av videorna. Nej-sidan (Levesley och Steele) resonerar mer kring hur den stora massan påverkas, Steele diskuterar kring Beyoncé som förebild för unga kvinnor, och utgår från hennes fans bland annat. Levesley intar en väldigt objektiv position och pratar konkreta

---

⁷⁵ Nordström, Werner 2013, s. 125.

siffor och den ekonomiska makt som Beyoncé faktiskt har och kan utnyttja för sitt feministiska syfte. Att Beyoncé får stå som exempel för ett mer utbrett och större problem i samhället poängteras i båda artiklarna på motståndarsidan.

Topik sexualitet

Vad gäller topiken sexualitet handlar argumenten i debatten om sexuell agens, det vill säga en persons kontroll över sin egen sexualitet. Debatten speglar hur omstritt ämnet sexualitet är i samband med feminism. Vad som signalerar sexuell agens och sexuell objektivering är inte alltid självklart. Det kan ses som frigörande att skylta med sin sexualitet och använda sin egen kropp för att till exempel göra karriär. Tidigare forskning visar att det finns en slitning inom feminismens grenar kring kvinnans sexualitet. Som Mimmi Evrell undersökt så skiljer sig synen på kvinnans sexualitet mellan olika grenar av feminism.⁷⁶ Det finns en skillnad mellan en mer sexradikal eller postfeministisk syn på sexualitet och en radikalfeministisk syn. Då radikalfeministen tycker att Beyoncé gör sig till ett objekt för mannens blick ser samtidigt sexradikalen Beyoncé som ett exempel på sexuell frigörelse och i kontroll över sin sexualitet.⁷⁷ Det finns ingen gemensam feministisk teori kring sexualitet och det märks tydligt i analysen av de spridda åsikterna i artiklarna.⁷⁸ Trudy och Steele (som är på varsin sida i debatten) utgår båda ifrån topiken *sexuell agens* men de uppfattar det sexuella uttrycket på olika sätt. Trudy på ja-sidan tycker det är bra att det är sexuellt för att det fungerar som ett normbrytande exempel för svarta kvinnors sexualitet. Steele å andra sidan ser det problematiska i att hon framför sin sexualitet endast för att tillfredsställa den manliga blicken.

Att just sexualiteten får mycket uppmärksamhet i debatten är på grund av att videosen uttryckligen är sexuella och även många av låttexterna handlar om hur hon vill tillfredsställa sin man men även hur hon blir tillfredsställd. Det går knappast att undvika att diskutera den aspekten i den här debatten. Det är också ofta sexualiteten som får fokus när det handlar om kvinnliga artister. Chefredaktör Andi Zeisler på Bitch Media Portland förklarar att när en kvinnlig artist väljer att vara halvnaken på ett tidningsomslag så är det ofta på grund av förväntningar från media, men att vara medveten om vad media och publiken vill ha av dig kan kvinnan välja att spela med på ett högst medvetet sätt. På så sätt får den kvinnliga artisten makten. Hon menar att för Beyoncé eller till exempel Katy Perry faller det sig naturligt att anspela på sin sexualitet för att deras makt är starkt förknippad med deras sexualitet. För andra artister faller det inte lika

---

⁷⁶ Evrell, 2014.

⁷⁷ *ibid.*

⁷⁸ Gemzöe, 2013, s. 96.

naturligt att göra det, och de blir sällan lika kända som till exempel Beyoncé, menar hon.⁷⁹ Hennes resonemang tyder på hur stor roll sexualiteten spelar för kvinnor i musikindustrin, både som en begränsning och ett maktverktyg.

Topik jämförelse

Att använda sig av jämförelse i sina resonemang visar sig vara viktigt på båda sidor om debatten. Levesley jämför med andra kvinnliga artister och en redaktör på *Harvard Lampoon* som är svart kvinna och välutbildad – en trovärdig auktoritet i debatten. Att personen varit framträdande vid Harvard tyder på att hon är välutbildad, intellektuell och framgångsrik. Som svart kvinna kan hon heller inte lika lätt anklagas för att färgas av rasistiska eller sexistiska synsätt.

Steele jämför hennes tankar med en TV-show som diskuterat Beyoncé för att visa på motsägelsen i deras resonemang och framhäva sin egen tolkning. Hon jämför även Beyoncé med andra kvinnliga artister för att sänka henne. Traister använder istället jämförelse för att lyfta Beyoncé då hon jämför med föregående år av VMA-galan då Miley Cyrus blev smiskad under framträdandet av artisten Robin Thicke. Då används jämförelsen för att lyfta Beyoncé som en mer självständig kvinna än Cyrus. Levesley jämför Beyoncé med andra artister för att visa att problemet egentligen finns överallt. Det fungerar förmildrande för anklagelsen mot Beyoncé – det är inte bara hon som inte gör tillräckligt. Han menar dock att hon uttalat sig om den ekonomiska ojämställdheten mellan kvinnor och män och borde därför föregå med gott exempel.

Trudy jämför Beyoncé med Olivia Pope (en svart kvinnlig karaktär i TV-serien ”Scandal”) på ett positivt sätt, a ”real life fixer” kallar hon båda kvinnorna för.⁸⁰ Jämförelser används till att både höja och sänka någons trovärdighet. Användandet av jämförelser i artiklarna uttrycker sig också om var på den feministiska skalan man sätter in Beyoncé. Som Levesley skriver så har internet febrilt försökt reda ut var Beyoncé passar in på en feministisk skala från *Playboy* till Simone de Beauvoir.⁸¹ Där alltså *Playboy* anses minst feministiskt och där de Beauvoir rankas högst. Det säger också ganska mycket om hur samhället ser på feminism, och kanske när det gäller alla ideologier, att det är i jämförelse med andra som en person kan definiera sig själv.

Trudy kritiserar motsidan för att de ofta använder sig av *jämförelser* i sina argument mot Beyoncé. Hon menar att jämföra Beyoncé med någon mer talangfull eller någon med sämre

---

⁷⁹ ”Sex och musik: Kvinnomakt” (2014), UR, <http://www.ur.se/Produkter/184420-Sex-och-musik-Kvinnomakt>, 43:20 (2015-05-07).

⁸⁰ Trudy 2013.

⁸¹ Levesley 2014.

talang inte förminskar Beyoncé. Det spelar alltså ingen roll om någon annan presenterar ett bättre ideal. Hon presenterar en viss syn på människan – det är vad individen gör som räknas och inte i jämförelse med någon annan. I en sådan här debatt kan det dock vara nödvändigt med jämförelser för att framhäva skillnader och tydliggöra vad som är ett bättre ideal. Att Beyoncé ofta jämförs med andra artister eller feminister beror förmodligen på att debatten vill reda ut vad som är rätt eller fel med just det Beyoncé gör och sätta in henne i en kontext med andra feministiska synsätt.

Förhållningssätt till andra kvinnor

Vardera sidan presenterar skilda åsikter om hur en feminist bör förhålla sig till andra kvinnor. Det finns olika syn på om kvinnor ska höja och hylla varandra eller om man måste kunna vara kritisk mot andra kvinnor. Det skiljer sig i Beyoncédebatten huruvida det är viktigt eller inte. Levesley tycker att Beyoncé bör ha med fler kvinnor i produktionen, alltså färgas han av värderingen att kvinnor ska lyfta varandra. Trudy gillar att Adichie finns med på albumet och tycker att det är beundransvärt. Traister tycker att det är stort att använda sig av en annan kvinnas arbete för att lyfta frågan om feminism. Steeles artikel är den enda som inte har något fokus på den värderingen. Större delen av artiklarna belyser alltså värdet i att man lyfter andra kvinnor.

Topik makt

Inom topiken *makt* riktas fokus på ekonomisk och referentiell makt. Den är mest framträdande hos Traister och Levesley. De delar åsikten att en person i maktposition bör använda sin makt för att främja feminism. Skillnaden är att Levesley fokuserar på jämställdhet mer konkret i form av antalet kvinnor gentemot män i Beyoncé's produktioner. Levesley hävdar att Beyoncé inte tar sitt ansvar att främja andra kvinnor och använder siffror som underlag. Hon använder alltså inte sin makt tillräckligt. Traister hävdar tvärtom att Beyoncé *tar* sitt ansvar som makthavare när hon lyfter frågan om feminism. Eftersom Beyoncé har makt i musikbranschen blir hennes budskap värdefullt och det påverkar väldigt många människor. Samma konsekvenser skulle förmodligen inte följas av att en person med lite makt gör något liknande. Ekonomisk makt tas även upp som ett problem både hos Traister och Levesley. Traister håller med om att det är ett problem att Beyoncé i sin tur står överst i maktstrukturen gentemot andra kvinnor – hur kan hon ge röst åt jämställdhetsfrågan som själv är multimiljonär och har flera fördelar gentemot andra kvinnor? Levesley undrar hur mycket skillnad Beyoncé faktiskt skulle kunna göra om hon använde sina resurser rätt. Det ligger också en ständigt närvarande kritik av rådande maktställningar i samhället. Som flera av artiklarna påpekar – det är patriarkatet som är problemet,

inte Beyoncé i sig. Men nej-sidan formulerar ändå en tydlig kritik mot Beyoncé, till exempel aspekten att varje artist har ett val vilken image de vill skapa. Beyoncé kan välja att inte framställa sig som ett sexobjekt (enligt Steele) och hon kan välja vilka hon anställer i sin produktion (Levesley tycker att hon ska anställa fler kvinnor i produktionen bakom kulisserna, inte bara för framträdanden).

Det är tydligt att det betyder mycket att en stor popikon axlar rollen som feminist, både positivt och negativt, eftersom Beyoncé är så pass känd och allt hon gör uppmärksammas. Det är på grund av Beyoncé's *maktposition* som budskapet blir betydelsefullt. Det är en viktig aspekt som speglar samhällets syn på makt och vilken funktion den har – när ett budskap kommer ifrån en person med makt lyssnar fler till det och det blir mer betydelsefullt. Makt för med sig en auktoritet att föra fram budskap som andra lyssnar på. Just den här maktpositionen som Beyoncé har och utnyttjar för att belysa sin syn på feminism kan ses som ofarlig och betydelsefull därför att den utmanar den vita traditionella feminismen. Däremot kan en sådan makt såklart utnyttjas på fel sätt och om makt hamnar i fel händer får det såklart konsekvenser. I dessa artiklar presenteras både faran och nyttan med ekonomisk och social makt.

Topiker som hör till person

Personliga egenskaper och karaktärsdrag är viktiga på ja-sidan men nämns inte på motsidan. Kön är en självklar topik inom ämnet feminism då en huvudfråga är hur förhållandet mellan kön fungerar. Hos Steele och Trudy är topiken kön alltid i dialog med etnicitet – Beyoncé är en svart kvinna och får representera i princip alla svarta kvinnor. Beyoncé's moderskap nämns bara hos ja-sidan och då framhävs det faktum att hon är en bra mamma. Vad det innebär att vara en bra mamma förklaras inte men det framställs som positivt att vara mamma och framgångsrik samtidigt. Skribenterna på ja-sidan utgår också från sin egen person – de kan identifiera sig med Beyoncé och det hon gör betyder något för dem personligen. Det Beyoncé gör på albumet speglar till exempel Trudys egna erfarenheter och åsikter. Nej-sidan har ett helhetsperspektiv i sin kritik – det är skadligt för unga tjejer och det skapar inte bättre förutsättningar för kvinnor i branschen.

Handlingar är mer tacksamt att kritisera än personliga egenskaper, och det handlar ju egentligen inte om huruvida Beyoncé är en bra sångerska eller underhållare, snarare vilken signal hon sänder. Personangrepp rekommenderades av de antika teoretikerna men idag kan personangrepp ofta ses som en ohållbar argumentation då det kan ses som oetiskt.⁸² Att en

---

⁸² Perelman 2004, s. 121.

artikel tillskriver en person positiva egenskaper är svårare att kritisera även om det inte skulle ha med ämnet att göra.

Topik etnicitet/ras

Topiken om etnicitet/ras är framträdande på båda sidor om debatten, främst hos Steele och Trudy. Traister nämner den aspekten en gång och Levesley inte alls. Att Traister och Levesley inte nämner det mer är möjligen på grund av att de är vita, och har inte den trovärdigheten att tala för någon som är rasifierad. Hos Steele och Trudy framträder topiken etnicitet/ras i form av en diskussion om vita feministers förtryck mot svarta kvinnor och svarta kvinnors upplevelse av albumet. Men de har helt motsatta åsikter om vad Beyoncé gör för svarta kvinnor. Steele tycker inte att hon utmanar stereotypen av den svarta kvinnokroppen tillräckligt, medan Trudy hävdar att hon ger en positiv bild av svarta kvinnor och deras sexualitet.

De dominerande topikerna är topiker som har varit omdiskuterade genom hela den feministiska historien. Men frågan om etnicitet/ras och Black feminism var tidigare aspekter som inte togs hänsyn till. Självklart finns det och har funnits andra afroamerikanska kvinnor i USA som lyft frågan om feminism, men när en sådan känd person som Beyoncé presenterar en feminism som provocerar får det stor uppmärksamhet. Eftersom debatten kommit att handla främst om hur Beyoncé som svart kvinna positionerar sig som feminist är det de skribenter som är mest jämlika med Beyoncé som blir mest trovärdiga. Ett problem dock när man porträtterar Beyoncé som en representant för "Black womanhood"⁸³ är att alla svarta kvinnor ses som en homogen grupp. Däremot visar de åtskilda åsikterna hos den positivt inställda Trudy och den negativt inställda Steele på att så inte är fallet. Att båda sidorna får komma till tals är en viktig del i debatten om feminism.

Argumentationstekniker

Definition

Hur definieras feminism och vilka handlingar och egenskaper värdesätts? Definitionen av feminism är det som styr alla artiklarnas argument. Traister utgår i sitt resonemang utifrån Adichies definition om feminism – att en feminist är en person som tror på social, politisk och ekonomisk jämställdhet mellan könen. Traisters budskap är att det är viktigt att Beyoncé säger att hon är feminist, oavsett kritik som kan riktas mot Beyoncé's agerande. Adichies definition

---

⁸³ Trudy, 2013.

av en feminist handlar ju också om att *tro på* en jämställdhet mellan könen, inte nödvändigtvis göra något. Det är skillnad på att tro och göra något aktivt.

Definitioner är viktiga hos Trudy på ja-sidan som diskuterar ”Black feminism” och ”White feminism” där den senare får kritik för att vara exkluderande. Trudys feminism definieras utifrån sexuell agens och om att utmana normer. Att porträttera svarta kvinnors erfarenheter värderas högt.

Hos Steele framträder definition genom professorn bell hooks som konstaterat att feminism ska uppnå ett slut på det sexuella förtrycket mot kvinnor, alltså att *göra* någonting, inte bara tro. Hon menar att Beyoncé inte utmanar den idén utan snarare upprätthåller sexuell objektivering av kvinnor. Hon utgår också från Black feminism precis som Trudy gör – det handlar om att utmana stereotypa föreställningar om svarta kvinnor. Levesley utgår precis som Traister från jämställdhetsfrågan, för det problemet har Beyoncé själv belyst i sin artikel och det är det som är utgångspunkten för både Levesley och Traister.

Ingen av artiklarna förklarar mer djupgående sin definition av feminism. De värden som ideologin bygger på förväntas läsaren ha kännedom om och acceptera, till exempel att kvinnor är underordnade män och att detta förhållande bör ändras. Det finns flera grenar av feminism som fokuserar på olika saker. Synen på sexualitet är olika beroende på hur feminismen definieras. Alla artiklar håller med om att det är positivt att främja den kvinnliga sexualiteten och vill hylla en kvinnas självsäkerhet. Där är de alla överens, men de har olika åsikter om hur det ska ske. Ja-sägarna hävdar att Beyoncé bryter mot tabun om kvinnors sexualitet för att hon uttrycker en sexualitet som mer liknar den män får ha. Men Steele anser att Beyoncé reproducerar bilden av en kvinna som bara har en sexualitet som gynnar mannen. Det Steele gör är att sätta in henne i en annan definition än den som Beyoncé själv möjligtvis har, och då passar inte Beyoncé in i mallen. Kanske debatten bör fortsätta handla kring definitionen av feminism och vad det innebär att vara feminist.

Auktoritetsargument

Auktoritetsargument används främst hos nej-sidan för att stödja sina teser. Det används både för att sänka Beyoncé och höja andra auktoriteter. Auktoritetsargumentation sätter in personer i hierarkier. Det är nästan nödvändigt att göra det om man ska motbevisa någon som uttryckligen kallar sig feminist, och för att sätta in sitt resonemang i en seriös kontext. Akademiska auktoriteter, som dessutom är svarta kvinnor, används som auktoriteter hos motståndarna för att de har högst auktoritet i frågan om feminism och etnicitet/ras. En invändning till den taktiken är att dessa auktoriteter står i en högre maktposition än Beyoncé akademiskt och därför utövar

makt över henne som står lägre i den intellektuella maktstrukturen. Bör samhället lyssna på vad folket tycker eller till de som är mest bildade? Det är en kritisk fråga som kan ställas till hela debatten om vem som får anta sig rollen som feministisk förebild och inte. Det finns såklart även intellektuella auktoriteter på ja-sidan så där handlar frågan mest om vilken auktoritet som är mest värd att lyssna till. Vad som styr det beror på vilken aspekt du vill fokusera på. Enligt Perelman kan en auktoritet vara till exempel ”den allmänna meningen”, en viss grupp människor som vetenskapsmän eller en opersonlig auktoritet som bibeln. Ibland handlar det om auktoriteter som nämns vid namn.⁸⁴ I till exempel Levesleys text rör det sig om den sista kategorin och dessa personer tillhör en viss grupp människor som har en viss status, som professorn eller redaktören.

Slutsats och sammanfattning

Uppsatsens syfte har varit att belysa vilka argumentativa utgångspunkter som är dominerande i en debatt kring feminism inom populärkulturen. Delar av Beyoncé-debatten har varit ett exempel på en sådan diskussion där fyra artiklar har analyserats genom närläsning. Uppsatsens fyra artiklar är bara en liten del i den stora Beyoncé-debatten. Däremot är de goda exempel på vilka värderingar som kommit att dominera större delen av debatten kring Beyoncé's feminism. Feminism är som analysen visar ett värdeladdat ord och ett omdiskuterat ämne. De artiklar uppsatsen har undersökt formulerar tydliga ståndpunkter samt starka argument. I diskussionen om Beyoncé's feminism fanns flera olika aspekter att fokusera på vilket bidrog till debattens bredd. Artiklarna i analysmaterialet definierar feminism på olika sätt och ser det utifrån olika perspektiv. Vilken utgångspunkt skribenten har och vad som står de närmast är bidragande till vilka argument de för.

Analysen har gjorts genom en topikanalys för att finna de teman som värderas högt i debatten om Beyoncé och feminism. Frågeställningar som analysen sökt svar på är: Vilka topiker är dominerande i debatten och hur framträder de i texterna? Varför har just dessa kommit att dominera debatten? De dominerande topikerna i artiklarna är *sex, makt, etnicitet/ras* och *kön*. Artiklarna har kategoriserats i två läger, de som anser att Beyoncé är en bra feministisk förebild och de som istället anser att hon är problematisk som feministisk förebild. Ja-sidan, Trudy och Traister, fokuserar på vad Beyoncé säger och på de positiva konsekvenserna av att en så inflytelserik artist lyfter frågor om feminism och jämställdhet. De menar att Beyoncé stärker svarta kvinnor genom att hon ger uttryck för deras erfarenheter. Nej-sidan, Levesley och

---

⁸⁴ Perelman 2013 s. 111.

Steele, fokuserar istället på vad hon gör, det vill säga att hon visar upp sig på ett sätt som tillfredsställer den manliga blicken och att hon framför allt anlitar män i sin produktion. De hävdar att Beyoncé's agerande undergräver trovärdigheten i vad hon säger.

Att just sex och makt är topiker som dominerat, framför allt sexuell agens och ekonomisk och referentiell makt, kan bero på att det är två saker som präglar Beyoncé. Detta på grund av att sex är ett tydligt tema på Beyoncé's senaste album som gav upphov till debatten, men också på grund av att kvinnors sexualitet är en omstridd fråga och framförallt stereotyper kring svarta kvinnors sexualitet. Sexualiteten fungerar för kvinnor i musikindustrin både som en begränsning och ett maktverktyg. Makt är en viktig aspekt då Beyoncé har stor makt i musikbranschen och når ut till väldigt många människor. Det är på grund av Beyoncé's *maktposition* som budskapet blir betydelsefullt. Med makt kommer även ansvar och det värderas högt att faktiskt ta sitt ansvar och inte agera motsägelsefullt. På ja-sidan värderas själva budskapet om feminism högt och att det sprids till en större massa. På nej-sidan värdesätts handlingar högre än ord och det är viktigare hur du utmanar stereotyper eller främjar feminism snarare än att uttrycka dig feministiskt. Båda sidor om debatten använder sig ofta av jämförelser, antingen med andra artister eller feminister för att antingen hylla eller sänka Beyoncé's feminism. Att använda sig av auktoriteter är även vanligt förekommande för att ge stöd åt sitt resonemang.

Den här uppsatsen har behandlat ett begränsat material och för att något allmängiltigt om debatten kring Beyoncé som feminist ska kunna sägas behövs vidare forskning. Uppsatsen kan också förhoppningsvis bidra till en fortsatt diskussion om debatter kring feminism i poplärkultur, eller agera exempel på hur ett värdeladdat ämne kan analyseras genom en topikanalys.

Litteratur

Evrell, Mimmi, "*Beyoncé, Sex och Feminism – en diskursanalys av pågående förhandlingar om feminism och sexualitet i det samtida medielandskapet*" Södertörns Högskola 2014, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:765498/FULLTEXT01.pdf> (2015-01-07).

FOX News, "Beyoncé's influence" 25/4 2014, <http://www.foxnews.com/transcript/2014/04/28/beyoncs-influence/> (2015-01-03).

Gemzöe, Lena, *Feminism*, Bilda Förlag: Stockholm 2013.

Hemingway, Mollie, "Beyoncé's VMA 'feminist' Claim Is Hilarious", *The Federalist* 25/8 2014, <http://thefederalist.com/2014/08/25/beyonces-vma-feminist-claim-is-hilarious/> (2015-01-03).

Knowles-Carter, Beyoncé, "Gender Equality Is a Myth!", *The Shriver Report* 12/1 2014, <http://shriverreport.org/gender-equality-is-a-myth-beyonce/> (2015-01-03).

Lee, Shayne, Rowman & Littlefield Publishing Group 2010
<http://site.ebrary.com.ezproxy.its.uu.se/lib/uppsala/reader.action?docID=10404888&ppg=4>
(2015-01-07).

Levesley, David, "Beyoncé's New Album Is Not As Feminist As the Media Is Making It Out to Be" 4/2 2014, *Mic*, <http://mic.com/articles/81013/beyonce-s-new-album-is-not-as-feminist-as-the-media-is-making-it-out-to-be> (2015-01-03).

Traister, Rebecca, "Beyoncé's VMA Performance Was the Feminist Moment I've been Waiting For – Behold one of the most powerful pop-culture messages of my lifetime", *New Republic* 25/8 2014, <http://www.newrepublic.com/article/119211/beyonces-vma-performance-feminisms-most-powerful-pop-culture-moment> (2015-01-03).

Trudy, "Beyoncé's New Self-Titled Album Is A Manifesto of Black Womanhood and Freedom" (2013-12-13), *Gradient Lair*, <http://www.gradientlair.com/post/69871028815/beyonce-new-album-itunes-music> (2015-01-03).

Marçal, Katrine "Beyoncé skakar rumpa för att upphäva gränser", *Aftonbladet* 22/12 2013, <http://www.aftonbladet.se/ledare/ledarkronika/katrinekielos/article18068567.ab> (2015-01-03).

Mehrens, Patrik "Fettkriget – en topikanalys", *Retorisk kritik*, (red.) Fischer, Mehrens, Viklund, Ödåkra: Retorikförlaget 2014.

Mic, "About Mic" <http://mic.com/about> (2015-01-05).

Nordström, Marika, Werner, Ann, ”Starka Kvinnor? – Förebilder och tjejer i musikproduktion och musikkonsumtion”, *Tidskrift för genusvetenskap* e-artikel nr 2-3 2013, <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/view/2762/2428> (2015-01-07).

Steele, Tanya, ”Beyoncé Serenades Teenage Boys and Black Feminists” (2013-12-16), *Indiewire, Shadow and Act*, <http://blogs.indiewire.com/shadowandact/beyonce-serenades-teenage-boys-black-feminists> (2015-01-03).

The New Republic, ”About The New Republic”, <http://www.newrepublic.com/page/about-new-republic> (2015-01-05).

TED, *TEDx Program*, <https://www.ted.com/about/programs-initiatives/tedx-program> (2015-01-03).

Perelman, Chaïm, *Retorikens imperium*, övers. Mats Rosengren, Brutus Östlings Bokförlag Symposion: Stockholm 2004.

Perelman, Chaïm, *Retorikens imperium*, övers. Mats Rosengren, Retorikförlaget: Ödåkra 2013.

Torgovnick May, Kate, ”Beyoncé samples Chimamanda Ngozi Adichie’s TEDx message on surprise album” 13/12 2013, TED Blog, <http://blog.ted.com/2013/12/13/beyonce-samples-chimamanda-ngozi-adichies-tedx-message-on-surprise-album/> (2015-01-05).